

Sedmimetrová věž z van i světlo na dotek, Štěrkovna Open Music opět představí vizuální umění

14.7.2025 - Komerční sdělení | ČTK

Umělecké instalace se na festivalu, který je od roku 2018 každoročně vyprodaný, objevily poprvé před dvěma lety. A návštěvníky Štěrkovny si okamžitě získaly. Její pořadatelé už dávno vědí, že nezapomenutelnou atmosféru a zážitky vytvoří nejen kvalitní muzikou, ale i vizuální podobou. „Chceme, aby lidé vnímali festival všemi smysly,“ říká David Moravec, jeden ze dvou ředitelů ŠOM.

I proto se rozhodli pro letošní spolupráci s plzeňským festivalem světla a umění ve veřejném prostoru BLIK BLIK Plzeň, kde měly obě instalace svou premiéru. „Rozšiřovat i menší hudební festivaly o světelné instalace je trend, který roste, ale zatím není obvyklý ani v rámci Evropy. Přitom je to způsob, jak se odlišit od jiných festivalů a zároveň se posunout dál. Je vidět, že Štěrkovnu dělají kreativní lidé, které tyto přesahy baví a užívají si je,“ říká **Jiří Suchánek, umělecký šéf festivalu BLIK BLIK i dalších** (například festivalu PRISMA v portugalském Aveiru).

Obě letošní instalace jsou podle něho čistokrevným uměním. „Navíc je za nimi špičková řemeslná práce. A oba objekty jsou zajímavé i za denního světla,“ dodává **Suchánek**. Pro návštěvníky ŠOM budou atraktivní i tím, že si je můžou doslova osahat a zažít na vlastní kůži.

Vany na stojáka

Dílo plzeňského umělce Benedikta Tolara (1975) nazvané AJ VANA BE připomíná totem sestavený ze starých panelákových van. Ve čtyřech patrech nad sebou jich použil dvaatřicet, aby vytvořil sedmimetrový monument vážící sedm tun. Za tmy bude objekt barevně problikávat, součástí světelné show je originální zvuková smyčka s taneční hudbou, ve které uslyšíte i různé zvuky vody ve vaně. Tolar se nechal inspirovat právě vodou jako vzácným zdrojem a také tvarem zastaralých van, které upcykloval. S vyřazenými věcmi pracuje často, materiál pro své sochy sbírá i na skládkách.

„Jeho objekt umístíme na oblíbené místo na konci plochy pro diváky hlavní stage. Je to vizuálně vyzkoušené místo, které návštěvníci nemůžou minout,“ říká **architekt festivalu Jiří Halfar z ostravského ateliéru Místní architekti**, který se na vizuální podobě areálu podílí druhým rokem. „Aj Vana Be bylo při výběru instalací jasnou volbou. Stane se určitě místem, kde se lidé budou nejčastěji fotit,“ dodává **Moravec**. Návštěvníci se budou moci do van v nejnižším patře položit, respektive postavit, ale šplhat do vyšších pater bude zakázáno.

Aj Vana Be je prvním Tolarovým dílem, které vytvořil přímo pro světelné festivaly, byť je to už uznávaný sochař. Jeho vanový „debut“ měl premiéru na festivalu BLIK BLIK v roce 2020. O tři roky později jej vystavil na nejprestižnějším světovém festivalu světla Fête des Lumières v Lyonu, a to jako vůbec první český umělec. Letos v zimě mohli jeho dílo obdivovat lidé na prestižním místě Canary Wharf (velké finanční centrum v Londýně) i na Copenhagen Light Festivalu v hlavním městě Dánska.

Dotknete se světla

Japonský umělec Yasuhiro Chida (1977), který je ve svém oboru světovou superstar, vystaví na

festivalu dílo nazvané BROKEN 5. Jedná se o plechovou konstrukci ve tvaru krychle (o rozměrech 4x4x4 metry), do níž ručně vyvrtal přes padesát tisíc otvůrků. Těmi budou dovnitř pronikat sluneční paprsky, po setmění pak světlo z pěti reflektorů. „Pro japonského minimalistu Chida je světlo základním stavebním materiálem,“ vysvětluje **Suchánek**.

Uprostřed festivalového ruchu tak vznikne unikátní mikrosvět, ve kterém si budete moci na světlo prostupující dírami doslova sáhnout, což bude ojedinělý zážitek. Chida – horolezec, jeskyňář, cestovatel a milovník přírody – se nechal inspirovat přírodním světelným jevem, kterému se říká Brockenův přízrak. Je to poměrně vzácný jev, který nastává ve vysokých horách za mlhy, pokud je slunce ve správné pozici a je tam vhodný atmosférický tlak. Právě tento vizuální zážitek Chida simuluje uvnitř své „kostky“, kde ve smyčce uslyšíte autorský mix hudby se zvuky a ruchy nahranými během jeho cest.

„Broken 5 přináší intimní až meditativní zážitek, umístit ho do areálu s mnoha tisíci návštěvníky byla výzva. Nakonec jsme vybrali místo kousek od vstupu, aby byl objekt vidět a zároveň mu příliš nekonkurovalo okolí. Osobně se na něj moc těším,“ dodává **architekt festivalu**. Vstup do instalace bude regulovaný, aby se uvnitř ocitlo komfortně nejvýše deset lidí. „Je to velmi vděčný objekt pro dnešní výkonné fotoaparáty v mobilech, světelné paprsky uvnitř jsou totiž doslova hmatatelné,“ říká **Suchánek**.

Chidova instalace se v Česku objevila poprvé v roce 2016, premiérou na BLIK BLIKu odstartoval své vystavování po Evropě. Absolvent architektury, který má ateliér v Naganu na ostrově Honšú, je zastoupený v mnoha stálých expozicích po celém světě. V roce 2019 byl vybrán mezi devět vynikajících světelných umělců na světě (v prestižní anketě amerického časopisu Artdex).

Příště voda!

Letošní ročník Štěrkovny Open Music se koná 24. až 26. července, už teď ale pořadatelé přemýšlejí o světelných instalacích pro příští rok. „Můžu prozradit, že do hry se světlem chceme ve velkém zahrnout i vodní hladinu. A když říkám ve velkém, tak to bude opravdu veliké,“ slibuje **Moravec** jako zakladatel festivalu, který se loni v prestižní anketě European Festival Awards umístil mezi deseti nejlepšími festivaly s návštěvností do deseti tisíc.

Zdroj: Štěrkovna Open Music

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/sedmimetrova-vez-z-van-i-svetlo-na-dotek-sterkovna-open-music-opet-predstavi-vizualni-umeni/2698050>